ור' מאיר מטהר, וכותבין עליו גיטי נשים ור' יוסי הגלילי פוסל: **גמ'** תניא ר' מאיר אומר כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותו לא חופן לסוכה, ולא לחי למבוי, לא פסין לביראות, ולא גולל לקבר משום רבי יוסי הגלילי אמרו אף אין כותבין עליו גיטי נשים מאי טעמא דרבי יוסי הגלילי דתניא ספר אין לי אלא ספר מניין לרבות כל דבר ת"ל וכתב לה מכל מקום, אם כן מה ת"ל ספר לומר לך מה ספר דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל אף כל דבר שאין בו רוח חיים ואינו אוכל ורבנן מי כתיב בספר, ספר כתיב לספירות דברים בעלמא הוא דאתא ורבנן האי וכתב לה מאי דרשי ביה? ההוא מבעי ליה בכתיבה מתגרשת ואינה מתגרשת בכסף סלקא דעתך אמינא הואיל ואיתקש יציאה להויה מה הויה בכסף אף יציאה בכסף, קמ"ל, ור' יוסי הגלילי האי סברא מנא ליה? נפקא ליה מספר כריתות ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה, ורבנן האי ספר כריתות מבעי ליה לדבר הכורת בינו לבינה לכדתניא הרי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין, על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם, אין זה כריתות, כל שלשים יום הרי זה כריתות ורבי יוסי הגלילי נפקא ליה מכרת, כריתות ורבנן כרת, כריתות לא דרשי:

מתני' שיירא שחנתה בבקעה והקיפוה כלי בהמה, מטלטלין בתוכה ובלבד שיהא גדר גבוה עשרה טפחים ולא יהו פירצות יתרות על הבנין. כל פירצה שהיא כעשר אמות מותרת מפני שהיא כפתח, יתר מכאן אסור:

גמ' איתמר פרוץ כעומד רב פפא אמר מותר רב הונא בריה דרב יהושע אמר אסור רב פפא אמר מותר הכי אגמריה רחמנא למשה לא תפרוץ רובה רב הונא בריה דרב יהושע אמר אסור הכי אגמריה רחמנא למשה גדור רובה תנן ולא יהו פירצות יתרות על הבנין הא כבנין מותר לא תימא הא כבנין מותר אלא אימא אם בנין יתר על הפירצה מותר, אבל כבנין מאי, אסור, אי הכי ליתני לא יהו פירצות כבנין? קשיא, ת"ש המקרה סוכתו בשפודין או בארוכות המטה אם יש ריוח ביניהן כמותן כשירה הבא במאי עסקינן כשנכנס ויוצא, והא אפשר לצמצם? אמר רבי אמי במעדיף רבא אמר אם היו נתונין ערב נותנו שתי, שתי נותנו ערב ת"ש שיירא שחנתה בבקעה והקיפוה בגמלין באוכפות בעביטין

רש"י ור' מאיר מטהר. וטעמא דרבי מאיר מפרש במסכת סוכה בשלהי משום דקסבר כל מחילה העומדת ברוח חיים אינה מחילה: **גמ'** ולא גולל לקבר. כלומר אם עשאו גולל אין שם גולל אל עליו לטמא. גולל הוא כיסוי שטוחין דף על המת: ספר. וכתב לה ספר כריתות-ספר משמע קלף כדכתיב ואני כותב על הספר בדיו והדר קרי ליה מגילה כדכתיב (ירמיה לו) אחרי שרף [המלך] את המגילה: מניין לרבות כל דבר. שיכתוב הגט עליו: אי הוה כתיב וכתב לה כריתות בספר הוה משמע מגילה אבל השתא דכתיב ספר האי ספר = ספירות דברים הוא והכי משמע וכתב לה דברי כריתות אבל לא קבע לו מקום לכותבו וממילא משמע בכל מקום שירצה יכתבנו: וכתב לה מאי דרשי ביה. כיון דספר לאו קלף משמע ממילא הא לא קבע ליה קלף ובכל דבר משמע ולמה ליה למיכתב וכתב לרבות כל דבר לכתוב ונתן לה ספר כריתות: ואינה מתגרשת בכסף. אם נתן לה כסף ואמר התגרשי בו: ואיתקש הויה ליציאה. דכתיב ויצאה והיתה: מה הויה בכסף דגמרינן במסכת קידושין (דף ב') קיחה קיחה משדה עפרון: מספר כריתות. מדכתיב כריתות סמוך לספר: לדבר הכורת בינו לבינה. שלא ישייר תנאי בגט שיקשרים יחד אלא דברי הבדלה יהו: לעולם אין זה כריתות. דהא כל ימיה קשורה בו שמחמתו היא נמנעת מלשתות יין ומגיה זה תנאי והולך לעולם ואין זה הבדלה, אבל מכאן ועד שלשים יום הרי זה כריתות מיד שהרי דברי הבדלה הן לסוף שלשים יום ומותרת מיד לאיש אחר: **מתני'** ולא יהו פרצות יתירות על הבנין. ואפילו הן פרצות קטנות פחותות מעשר: כל פרצה שהיא כעשר מותרת מפני שהיא כפתח. ושיהא בעומד רב עליהן: יתר מכאן אסורה. פרצה אחת אוסרת כל ההיקף אפילו הוא עומד כמפורש בברייתא לקמן: **גמ'** פרוץ כעומד. כל ההיקף שלו עשוי כן: אגמריה רחמנא למשה. כדאמר בריש פירקין (דף ד') מחיצות והלכותיהן הלכה למשה מסיני: בשפודין ובארוכות המטה פסולין לסכך בהן לפי שכלים הן ומקבלין טומאה ותנן (סוכה דף יא) כל דבר המקבל טומאה אין מסככין בו: בארוכות. האשפונדי"ש: אם יש ריוח ביניהן כמותן. לסכך שם בסכך כשר אלמא פרוץ כעומד מותר דהא הכא פסול ככשר הוא ושרי וקשיא נמי הא לרב הונא: בנכנס ויוצא. שיהא שפוד יכול ליכנס ויוצא בריוח שביניהם דהשתא הוי ריוח טפי משיעור שפוד והוו מטומלם: והא אפשר לצמצם. דקס"ד דהאי דקא מתרץ בנכנס ויוצא הכי קמתרץ: דכל כמותן = בנכנס ויוצא הוא דאין דרך לצמצם ולכוין שלא יהא לו ריוח יותר ולכן כמותן תנן: אמר ר' אמי. מתניתין בלא לצמצם אלא במעדיף ריוח יותר משיעור שפודין וכמותן דקתני = כשיעור שפודין בנכנס ויוצא: אם היו. שפודין נתונין שתי עתן לסכך כשר ערב דאפילו לא העדיף הריוח אוכל סכך כשר טפי דכיון דטעו ערב אי אפשר לעמוד אלא אם כן ראשו אחד מונח על השפוד מכאן וראשו אחד מונח על השפוד מכאן: עביטין

תוספות תלמוד לומר וכתב לה מכל מקום. וא"ת ואימא וכתב לה כלל ספר פרט אין בכלל אלא מה שבפרט ספר אין מידי אחרינא לא וי"ל וכתן בידה חזר וכלל אף על גב דלא מייתי בברייתא אלא כללא קמא אין לחוש דכה"ג איכא בקדושין בפ"ק (ד' כה:) דקתני בברייתא אין לי אלא מרצע הסול והסורא מנין ת"ל ולקחת כל דבר הנקח ביד ומשמע בתר הכי דמכלל ופרט וכלל דריש דקאמר ונתת באזנו חזר וכלל: **מה** ספר דבר שאין בו רוח חיים. בפ' בכל מערבין (לקמן ד' כז:) גבי מעשר שני [בבקר ובצאן] נקט לך של פרי מפרי וגדולי קרקע ובפרק קמא דסוכה (ד' יא:) גבי חגיגה נקט מה חגיגה דבר שאינו מקבל טומאה וגדולו מן הארץ הכל לפי מה שדומה לחכמים:

ורבנן האי וכתב לה מאי עבדי. אע"ג דאיצטריך למדרש וכתב לה לשמה הרי וכתב לה כתיבי וסא דדרשינן בהמגרש (גיטין ד' כו.) וכתב לה ולא לה ולחברתה התם דריש מלה דוכתב דהכא:

בכתיבה מתגרשת ולא בכסף. קך דרשה לא אתיא אלא גרבה אבל לאביי נפקא ליה בפרק קמא דקדושין (ד' ה.) מסברא דאין סניגור נעשה קטיגור ומכל מקום לאביי נמי איצטריך וכתב בכתיבה מתגרשת ולא בחליצה והא דריש לה בריש קדושין (ד' ג:) דאינה יוצאה בחליצה מספר סרתה ההיא דרשה כר' יוסי הגלילי כדמשמע הכא ונקט לה משום דהויא דרשה פשוטה טפי וכן דרך הש"ס כדאמרינן בהחובל (ב"ק ד' פו.) דמייתי קרא דכנעוריה בית אביה גבי הבלה ובריש קדושין (ד' ג:) קאמר דבהפרת נדרים הוא דכתיב ובריש פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין ד' לה:) דריש דהאיש עושים ביום טוביום הראות בו דהיינו כאביי דפ"ק דמועד קטן (ד' ח.) ושביק דרשה דרבא דדריש התם מדכתיב לי ולא לאורי:

על מנת שלא תלכי לבית אביך. תימה דהא אם מת אביה לא תשיב תו בית אביה כדתניא בנדרים בהשותפין (ד' מו.) קונם לביתך שאני נכנס שכך שאני לוקח מת או מכרו לאחר מיד מותר וי"ל דבית אביה קרויים כל יוצאי חלציו כדכתיב בתמר (בראשית לח) שבי אלמנה בית אביך אע"ג דקרא מוכחי שכבר מת שם:

ורבי יוסי הגלילי (א) מכרת כריתות קשה לר"י דבגיטין בריש המגרש (ד' פג:) קאמר על רבנן דרבי אלעזר בן עזריה דכרת כריתות לא דרשי ורבי יוסי הגלילי הוא בכלל הנהו רבנן וי"ל דהתם קאמר דלא דרשי לההיא דרשה ולא בעי למימר דלא דרשי ליה כלל:

פרוץ כעומד. מכאן משמע דאפשר לצמצם כדפירש' לעיל ומפרק שני דחולין (ד' נח:) דמוקי קרא דהנה אנו פרש ליתום זה פירש למיתה וזה פירש לחיים ואם אי אפשר לצמצם אמאי איצטריך למעוטי מספיקא הייתי אוסר דילמא מהם אנו והדר ילדתו והוה ליה ויצא דופן אין לדקדק דשבקינן לקרא דדחיק ואיצטריך לשאם יבא אליא ויאמר ויש להביא ראיה מפרק בהמה המקשה (חולין דף ע.) גבי בעיה דהלכו באיברים אחר הרוב דמוקי לה כגון שיצא אליו ברוב אבר ואם אי אפשר לצמצם מאי קמיבעיא ליה ממה נפשך סעון קבורה שמא יצא רובו: איכא לן למימר כמותו דווקא קאמר רבי אמי במעדיף

ר"י גרים והא אפשר לצמצם. פירוש כיון דאפשר לצמצם כלומר מתניתין בלא לצמצם וכמותו דקתני ביוצא ונכנס ותימה דאין

רבינו חננאל תניא היה ר' מאיר אומר כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותו לא דופן לסוכה ולא לחי למבוי ולא פסין לביראות ולא גולל לקבר משום ר' יוסי הגלילי אמרו אף אין כותבין עליו גיטי נשים דתניא ספר אין לי אלא ספר מנין לרבות כל דבר ת"ל וכתב לה כו': **מתני'** שיירא שחנתה בבקעה וכו'. איתמר פרוץ כעומד רב פפא אמר מותר הכי אגמריה רחמנא למשה לא תפרוץ רובה רב הונא בריה דרב יהושע אמר אסור הכי אגמריה רחמנא למשה גדור רובה ודייקינן מדקתני במתני' לא יהיו פרצות יתרות על הבנין ולא קתני לא יהיו פרצות כבנין ש"מ פרוץ כבנין שרי כרב פפא. ת"ש המקרה סוכתו בשפודין או בארוכות המטה אם יש ריוח ביניהן כמותן כשרה ש"מ פרוץ כעומד שרי. ודחינן מאי כמותן כמלא נכנס ויוצא שהוא יתר כמעט. ואקשינן *) והא אי אפשר לצמצם כלומר אם מרחיב בנכנס ויוצא כשאתה נותן הפסל ביניהן נמצאת אתה דוחק באוזר. ושנינן במעדיף כדי שלא יבואו לידי דוחק. רבא אמר מניח כדי שיעור נכנס ויוצא והשלאתו מסכך כשר. אם היו השפודין נתונין לאורך בשתי נותן הסכך הכשר על גבן לרוחב הסוכה בערב. ת"ש שיירה שחנתה בבקעה והקיפוה בגמלים

*) [דברי רבינו ז"ל ונירסתו יתפרש ע"פ תוס' כאן בד"ה רש"י גרים ע"ש].

עין משפט נר מצוה

צו א מיי' פ"ד מהלכות גירושין הלכה ג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קכד סעיף ב:

צח ב ג מיי' פ"ו שם הלכה א וג סמג שם:

צט ד ה מיי' שם פ"ח הלכה יא ויב סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמג סעיף ב וכו':

ק ו מיי' פט"ו מהל' שבת הלכה ב טוש"ע א"ח סי' שסב סעיף ט:

קא ח מיי' פ"ה מהלכות סוכה הלכה טו סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תרלא סעיף ט:

מסורת הש"ס

סוכה כג. | שם כד: גיטין כא: | שם | קידושין ה. | סוכה כד: יומא יג. גיטין כא: פג: | לעיל י: סוכה טז | סוכה שם

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ור' יוסי הגלילי נפקא ליה מכרת: